DINABANDHU MAHAVIDYALAYA
Estd.-1947
CENTRAL LIBRARY

WEST BENGAL STATE UNIVERSITY

B.A. Honours PART-I Examinations, 2018

SANSKRIT-HONOURS

PAPER-SANA-I

Time Allotted: 4 Hours Full Marks: 100

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates should answer in their own words and adhere to the word limit as practicable.

UNIT-I

[Marks: 20]

1. Write short note on any *one* from the following: 4×1 = 4

   यतिः, स्वरः, मात्रा।

2. Define and illustrate any *two* from the following: 4×2 = 8

   रुचिरा, शालिनी, स्रग्धरा, मालिनी।

3. Scan and name the metres in any *two* from the following: 4×2 = 8

   (a) या कुन्देन्दुतुषारहारधवला या शुभ्रवस्त्रावृता।

   (b) एष त्वामभिनवकण्ठशोणितार्थी।

   (c) धर्मारण्यं प्रविशति गजः स्यन्द्यनालोकभीतः।

   (d) सा निन्दन्ती स्वानि भाग्यानि बाला।

UNIT-II

[Marks: 40]

4. Join in Sandhis any *four* from the following: 1×4 = 4

   तत् + श्रुत्वा, पतन् + तरुः, पुनः + रमते, मुने + आगच्छ, त्वयि + एव, अमी + अश्वाः, वृक्ष + छाया, ते + अधुना।

5. Disjoin the Sandhis in any *four* from the following: 1×4 = 4

मध्वृते, विद्यैव, नीराजना, साधुक्तम्, द्वाविमौ, गवाक्षः, राजर्षिः, प्रार्णम्।

6. Account for the case-endings in any *eight* from the following underlined words: 1×8 = 8

(a) पुण्येन ब्रह्मतेजो महर्षीणाम्।

(b) कामात् क्रोधोऽभिजायते।

(c) वपुषा षडाननः कार्तिकेयः।

(d) वस्त्रेभ्य आपणं गच्छति वणिक्।

(e) चौरे गते कः पन्थाः ?

(f) प्रभुः भृत्येन कार्यं कारयति।

(g) कविषु कालिदासः ख्याततमः।

(h) वाताय कपिला विद्युत्।

(i) क्रोशेन अनुवाकोऽधीतः।

(j) जलं पिपासुः।

(k) गोपो गां दुग्धं दोग्धि।

(l) मातुः पठन्ति बाला।

7. Distinguish between any *four* from the following words: 2×4 = 8

(a) यवानी and यवनानी।

(b) मित्रः and मित्रम्।

(c) सूर्या and सूरी।

(d) विवादेन अलम् and विवादाय अलम्।

(e) प्रियसखः and प्रियसखा।

(f) अर्थी and अर्थवान्।

8. Name and expound the Samāsas in any *four* from the following: 2×4 = 8

मित्रावरुणौ, द्विमुनिः, नीलोत्पलम्, प्रपर्णः, प्रत्यक्षम्, वर्षभोग्य :, पञ्चवटी, घनश्यामः।

9. Correct or justify any ***four*** from the following: 2×4 = 8

(a) सत्यं परित्यक्त्वा मिथ्यां मा भज।

(b) पापमभिनिवेशः पुरुषाय।

(c) धुमाय अग्निमत् पर्वतः।

(d) धिक् राज्ञे! यः प्रजा न शासति।

(e) प्रदीयतां दाशरथाय मैथिली।

(f) अपारा भगवानस्य महिमा।

UNIT-III

[Marks: 30]

10. Translate into Sanskrit and write in Devanāgarī script: 15

The Ganges flowed down to the earth from the head of Śiva. There, while flowing, the Ganges disturbed the sacrifice of a sage, named Jahnu. So, the sage drank all water of the Ganges completely in anger. Then on hearing the earnest request of Bhagīratha, he released the Ganges again. So the river is called Jāhnavī.

OR

Being asked in that way, the parrot began to narrate all the incidents about himself – O king! My birth took place on the bank of the Pampā Lake. Unfortunately my mother passed away at the very moment I was born. Being brought up by my father, I was living in the hole of an old Śālmalī tree.

11. Translate into English: 15

सर्वधनेषु विद्याधनं हि श्रेष्ठमेव। विद्यैव मनुष्याणां परमं भूषणम्। सुविशालं गृहं सुविपुलं धनं कुसुमितं यौवनं च कालवशात् क्षयं यान्ति। विद्याधनन्तु दानेन बर्धितमेव भवति। न हि विद्या बहिःशोभां विधन्ते। अन्तःकरणवृत्तेरुन्मेषणात सा बुद्धिप्रकर्षं विदधाति। विदुषां सर्वत्रैव समादरः। यथार्थमेवोक्तं चाणक्यपादेन – स्वदेशे पुज्यते राजा विद्वान् सर्वत्र पुज्यते इति।

OR

लोकेऽस्मिन् निरीक्ष्यते द्विविधा प्रवृत्तिर्मानवानाम् इति। केचन प्राचीनपद्धतिप्रिया अपरे च नूतनपद्धतिप्रियाः। समाजो वा राष्ट्रं वा, काव्यं वा, दर्शनं वा, साहित्यं वा, कलाकौशलं वा, रीतिर्वा, नीतिर्वा, वेषो वा, भूषा वा, रुचिर्वा, गतिर्वा सर्वत्रापि वृत्तिवैषम्यं प्रेक्ष्यते, विचारभेदोऽवलोक्यते, प्रवृत्तिवैविध्यं च निरीक्ष्यते।

UNIT-IV

[Marks: 10]

12. Write an essay in simple Sanskrit on any *one* from the following: 10×1 = 10

(a) परिवेशदूषणम्।

(b) अस्माकं देशः।

(c) जातीयसंहतिः।

(d) दारिद्र्यदूरीकरणम्।

——×——